

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
ЧАНГА-ЧУНГА
ТУРСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

В старо време живеели двама братя. Единият бил ерген, а другият — женен, с много деца. Ергенът бил богаташ и скъперник. Жененият бил милостив, но беден. Все пак той не се оплаквал от съдбата си, понеже бил поне здрав. Ала един ден се разболял и легнал на легло. Жена му се чудела как да изхрани децата. Мъжът оздравял, само че бил много слаб: не можел още да се залови за работа.

Отишъл при брата си и му казал:

— Братко, останали сме вкъщи без кора хляб. Дай ми в заем няколко гроша, докато се посъвзема, сега не съм още за работа: сили нямам. Като спечеля, ще ти върна парите.

— Върви по дяволите! — викнал брат му. — На ленивци не помагам. Ако беше работил, щеше да имаш. А ти лежиш и се преструваш на болен. Като грабна тоягата, ще ти дам една болест. Махни се оттука!

— Моля ти се, братко, помогни ми! Вярвай, че бях наистина болен. Къде да вървя другаде да моля за помощ? Ти си ми брат.

— Къде ли? Върви по дяволите!

Сирوماхът решил да отиде в гората, да насече дърва и да ги продаде. Той нямал ни кола, ни дори магаре да натовари дървата. Взел брадвата и един чувал, па тръгнал. Като отишъл в гората, седнал под едно дърво да си почине: много се изморил, па не бил и нищо хапнал.

Както седял, току се задала отдалече вихрушка. Голямо кълбо прах — като облак — летяло право към поляната. Сирوماхът се скрил в хралупата на дървото. Когато облакът се приближил, от него излезли четиридесет дявола.

Човекът си помислил:

— Брат ми ме прокле да вървя по дяволите, а то излезе, че те са решили да дойдат при мене. Да ги видя какво ще правят.

И той погледнал през една дупчица на дънера. Видял дяволите, че са се спрели пред една скала наблизо. Един от тях казал:

— Чанга.

И скалата се отворила. Всички дяволи минали през отвора и се изгубили в скалата. После се чул отвътре глас:

— Чунга.

И скалата се затворила отново. Сирوماхът не посмял да се измъкне от хралупата, защото се боял, че дяволите може всеки миг да излязат от скалата и да го разкъсат. Чакал ги, а те все не излизали. По

едно време задрямал. Мръкнало се. Дяволите още не излизали. И човекът решил да преспи в хралупата. Когато почнало да се разсъмва, чул се от канарата глас:

— Чанга.

Дърварят се събудил. Скалата се отворила и дяволите наизлезли един по един. После рекли:

— Чунга.

И канарата се затворила отново. Дошъл тъмният облак, грабнал дяволите и ги отнесъл.

Тогава сирوماхът се измъкнал от хралупата и отишъл да разгледа канарата. Не се забелязвало никъде да има врата. Човекът бил много любопитен.

— Дали скалата няма да се отвори, ако кажа и аз оная дума?

И казал:

— Чанга.

Скалата се вдигнала. Появил се голям отвор, който водел навътре, към земята. Сирوماхът влязъл и рекъл:

— Чунга.

Скалата се затворила. Човекът се намерил в една пещера. Минал през нея и влязъл в широка стая. По средата имало маса, а на масата — четиридесет ключа. Взел ги и почнал да отваря вратите, които се виждали наоколо. Отворил една врата. Влязъл в стая, пълна догоре с чисто злато. Влязъл после във втора стая; там имало само сребро. В третата имало едри рубини, в четвъртата — изумруди, в петата — елмази, в шестата — разкошни накити: пръстени, гривни, огърлици, корони и други украшения. Обходил той всички стаи; те били пълни с различни съкровища, каквито не бил виждал дотогава, та не можел да разбере кое за какво служи и кое колко струва. На връщане сирوماхът си взел от всяка стая по нещо — колкото можел да побере чувалът. После оставил ключовете на мястото им, казал: „Чанга“ — и излязъл; след това рекъл: „Чунга“ — и канарата се затворила отново.

Сирوماхът си отишъл вкъщи. Той бил вече богат човек. Накупил си имот, направил си къща, заловил търговия. Тръгнало му. Спечелил още повече. Не станало нужда да отива втори път в дяволската пещера.

Братът ерген се научил, че жененият му брат е забогатял изведнъж. Отишъл му на гости. Разпитал го отде е намерил толкова

пари. Оня не скрил от него нищо: разказал му за дяволите и за пещерата им, пълна със съкровища.

— Ами ако отида аз, ще ли мога да вляза и да си взема?

— Сигурно, стига да запомниш двете думи — „Чанга“ и „Чунга“. Там е тайната. И, разбира се, не бива да чакаш да дойдат дяволите и да те заварят.

Богаташът си отишъл. Той бил ненаситен. Не взел чувал, а подкарал кола — да я натовари със съкровища. Стигнал до скалата и казал:

— Чанга.

Канарата се отворила и човекът влязъл, па рекъл:

— Чунга.

Скалата се затворила. Той намерил ключовете, почнал да отключва вратите и да вади от всяка стая колкото може повече. В някои стаи просто не знаел кое да вземе и кое да остави: толкова хубави и скъпи неща имало. Натрупал всичко, което бил изнесъл, в средната стая и решил вече да излезе, защото разбрал, че става късно и дяволите може да дойдат. Ала коя дума трябвало да каже, за да се отвори скалата?

Той рекъл:

— Чунга.

Но скалата не се отворила.

— Не беше тая дума — си казал човекът. — Двете думи много си приличаха, само че коя беше първата?

Викнал:

— Чонга.

Обаче скалата не се помръднала.

Викнал:

— Чинга.

Канарата и тоя път не се помръднала.

Тогава рекъл:

— Ченга.

Скалата пак не се отворила. Човекът се уплашил. Време било да дойдат дяволите. Да, те ще дойдат, но къде да се скрие, за да научи от тях думата? Той ще слуша внимателно да чуе каква дума ще кажат, когато влизат, и ще я запомни.

Огледал се богаташът на всички страни и съзрял огнище. Влязъл в него и се покатерил, па се заловил за грапавите стени на комина и се спотаил там.

Малко след това надошли дяволите, ала те влезли с такъв шум, та човекът не можел да чуе думата. Чул само: „Чунга“ — и канарата се затворила, Най-напред вървяло едно дяволче — толкова малко, че приличало на прилеп. То рекло още от вратата:

— Братя, на човек ми мирише.

Но един от големите дяволи казал:

— Не човек, а дори и муха не може да влезе тук. Грешка имаш, батъовото.

— Ами колата пред канарата? — запитало дяволчето. — Не е ли докарал човек тая кола? Щом има кола, има и човек.

— Колата е на някой дървар. Той е отишъл по гората да сече дърва.

В това време другите дяволи видели съкровищата, които бил изнесъл от стаите богаташът.

— Тия неща не бяха вчера тук. В стаите бяха. Да, да, малкият позна: човек е влизал тук. А може и сега още да е тук. Да го потърсим.

Тръгнали да дирят човека. Дяволчето го намерило в огнището. Измъкнали го оттам и го разпитали отде е дошъл и какво търси в тяхната пещера. Той им разказал, треперещ от страх, всичко.

— Аз не съм виновен — рекъл. — Брат ми е дохождал тук преди мене. Той ми каза за богатствата. Него трябва да накажете. Елате след мене! Ще ви покажа къде живее.

Но най-старият дявол, който бил главатар на другите, рекъл:

— Знаем. Брат ти е бил сиромаш. Отишъл е да ти иска пари в заем, а ти си го изпъдил. Не е ли вярно? Късметът му го е пратил тук — да го награди за доброто му сърце. Па и брат ти си е взел малко — само едно чувалче. А ти, сребролюбче, си натрупал тук съкровища, колкото десет кола да натовариш. Ние ще ти платим, както си заслужил.

Като рекъл това, главатарят дал знак на дяволите. Те се хвърлили върху богаташа и го разкъсали. Изяли го с кожата и костите.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.